

**Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Положення про особливості укладення договорів
страхування зі споживачами”**

I. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Національний банк України (далі – Національний банк) відповідно до пункту 8¹ статті 7 Закону України “Про Національний банк України” (далі – Закон про Національний банк) здійснює державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг за діяльністю небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги в межах, визначених Законом України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та іншими законами України.

Відповідно до пункту 34 статті 7 Закону про Національний банк Національний банк здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк.

Підготовка проекту постанови Правління Національного банку “Про затвердження Положення про особливості укладення договорів страхування зі споживачами” (далі – Проект) у межах реалізації державної політики щодо захисту прав споживачів фінансових послуг зумовлена необхідністю встановлення вимог до особливостей укладення договорів страхування, включаючи вимоги до змісту та форми договорів страхування.

Встановлення вимог запобігатиме наявності в договорах страхування умов, які порушують права споживача, а саме:

- підстав для відмови у здійсненні страхових виплат, винятків із страхових випадків та/або обмежень страхування, які за своїм змістом дублюють або повторюють визначені договором страхування страхові ризики та/або страхові випадки;
- обмежують права споживача на дострокове припинення дії договору та подання звернень страховику;
- в односторонньому порядку надають страховику право змінювати строки сплати страхової премії та/або продовжити строк дії договору.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/100210

від 25.08.2023 19:38

Проект забезпечить можливість споживача в легкий спосіб ознайомитися з договором страхування та акцентувати увагу споживача на важливих умовах договору.

Зазначені проблеми не можуть бути вирішеними за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони стосуються реалізації повноважень Національного банку з вирішення системних питань функціонування ринків фінансових послуг в Україні.

II. Визначення цілей державного регулювання

Метою розробки Проекту є встановлення вимог до особливостей укладення договорів страхування, включаючи вимоги до змісту і форми договорів.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей, наведення аргументів щодо переваги обраного способу

Для досягнення цілей державного регулювання Національний банк Проектом встановлює вимоги до переліку інформації, яка повинна або не може міститися в договорі страхування, вимоги до особливостей укладення договорів страхування, що укладаються у формі електронного документа та технічні вимоги до договорів страхування.

Альтернативним способом досягнення зазначених цілей може бути залишення чинного стану вимог до особливостей укладення договорів страхування. Проте в такому випадку залишаються неврегульованими питання щодо:

- 1) ненадання оригінального примірника договору споживачу;
- 2) переліку інформації, яка необхідна споживачу для сплати страхової премії, отримання страхової виплати та подання звернень, та має міститися в договорі страхування;
- 3) включення до тексту договору положень, які обмежують та/або порушують права споживачів;
- 4) викладення норм у невідповідних за змістом розділах;
- 5) використання страховиком понять і термінів, які визначені законодавством, у власній інтерпретації;
- 6) відсутності підпису страховика або страхового посередника в договорі страхування, який укладається у формі електронного документа;
- 7) інформації, що має міститися в договорі страхування, який укладається у формі електронного документа.

З огляду на це, Національний банк на підставі повноважень, визначених Законом про Національний банк та Законом України “Про страхування” № 1909-

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/14-0008/100210

від 25.08.2023 19:38

IX від 18.11.2021 року (далі – Закон про страхування), обрав варіант прийняття Проєкту як найкращий спосіб досягнення зазначених цілей.

IV. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми, і відповідні заходи

В основу механізму, що застосований для розв'язання проблем, покладено прийняття Проєкту.

З прийняттям Проєкту будуть встановлені такі вимоги:

- 1) перелік інформації, що має міститися в договорі страхування;
- 2) перелік інформації, що не може міститися в договорі страхування;
- 3) особливості укладення договорів страхування, що укладаються у формі електронного документа;
- 4) технічні вимоги до договорів страхування.

У разі затвердження Правлінням Національного банку запропонованого до розгляду Проєкту зміст цього регуляторного акта буде доведено до відома страховиків та страхових посередників, які відповідно до Закону про страхування мають право здійснювати діяльність із страхування, шляхом офіційного оприлюднення.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта є обов'язковими для виконання страховиками та страховими посередниками під час укладення договорів страхування.

Ризик як негативного, так і позитивного потенційного впливу зовнішніх чинників на дію регуляторного акта зумовлюється змінами в законодавстві України, що може спричинити потребу внесення змін до регуляторного акта.

Упровадження вимог, запропонованих Проєктом, не потребує додаткових витрат Державного бюджету України або витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог акта відбуватиметься в межах здійснення Національним банком наглядової діяльності за дотриманням страховиками та страховими посередниками законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття акта

Прийняття Проєкту як регуляторного акта сприятиме:

- 1) наявності в договорах страхування інформації, необхідної споживачу для прийняття свідомого рішення щодо укладення договору страхування, сплати страхової премії та подання звернень;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/100210
від 25.08.2023 19:38

- 2) прийнятним умовам договорів страхування для захисту майнових інтересів споживачів;
- 3) акцентуванню уваги споживача на важливих умовах договору;
- 4) реалізації функції Національного банку зі здійснення захисту прав споживачів на страховому ринку.

Прийняття Проєкту посилить захист прав та інтересів споживачів фінансових послуг, зменшивши кількість недобросовісних практик під час укладення страховиками та страховими посередниками договорів страхування.

Ураховуючи цілі правового регулювання Проєкту, не вбачаються можливі негативні наслідки у разі їх прийняття.

VII. Визначення показників результативності акта

Для відстеження результативності Проєкту як регуляторного акта планується аналізувати практику застосування вимог Проєкту, використовуючи звернення, запити, повідомлення споживачів, пропозиції страховиків та страхових посередників, а також відповідні публікації в засобах масової інформації.

Окремим показником результативності запропонованого регуляторного акта, що може бути визначено, є кількість запитів Національного банку до страховиків та страхових посередників про надання інформації щодо дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку України в укладення договорів страхування.

Дія регуляторного акта поширюватиметься на всіх страховиків та страхових посередників.

Ураховуючи специфіку запропонованого регуляторного акта (Проєкту), визначити інші показники його результативності неможливо.

VIII. Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до статей 3 та 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів з урахуванням Методики відстеження результативності регуляторного акта Національного банку, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку від 14.04.2004 № 471.

Базове відстеження результативності запропонованого регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цим документом, а надалі здійснюватиметься в межах відстеження результативності основного регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/100210

від 25.08.2023 19:38

Для відстеження результативності акта Національний банк використовуватиме дані, отримані за результатами своєї діяльності.

Інформування суб'єктів господарювання щодо основних положень запропонованого регуляторного акта здійснюватиметься шляхом його оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/100210

від 25.08.2023 19:38